

Гуцул І.
*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доц., доктор права УВУ,
завідувач кафедри теорії та історії
держави і права ЗУНУ,
Заслужений юрист України
Кравчук М. В.*

ШЛЯХИ ВЗАЄМОДІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК ТА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УКРАЇНІ

Для ефективного функціонування сучасного суспільства, поряд з іншими системами, важливою є політична система. За твердженням М.Кравчука : « Це цілісний комплекс засобів політичного впливу на суспільні відносини, що використовується людьми та їх організаціями з метою завоювання, утримання або участі у політичній владі» [4, с.139]. Далі підкреслено, що «носієм, матеріальним компонентом політичної діяльності і політичних відносин виступають суб'єкти політичної системи» до яких відносяться політичні партії та профспілки.

У сучасних умовах роль та місце професійних спілок у соціально-політичному житті ідентифікується через призму співпраці або конфронтації з політичними партіями, які з кожним роком виступають своєрідними агрегатами суб'єктивного сприйняття політичної дійсності. Дослідження проблематики окресленого дослідження передбачає чітке визначення термінів «професійна спілка» та «політична партія».

Згідно з Законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 професійна спілка (профспілка) розглядається як добровільна неприбуткова громадська організація, що об'єднує громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної (трудової) діяльності (навчання) [1].

Відповідно до Закону України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 термін «політична партія» тлумачиться як зареєстроване згідно з законодавством добровільне об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах [2].

Варто зазначити, що вперше налагодження взаємодії між професійними спілками та політичними партіями відбулося в США. Економічна криза на початку XIX ст. призвела до зубожіння багатьох працівників, тому розпочався процес зародження та подальшого розвитку профспілок у США. Першою спланованою акцією було припинення функціонування текстильної фабрики Самуеля Слейтера у 1824 році. У 1825 році активна жіноча спілка під назвою: «Об'єднання

кравців Нью-Йорка» розробила та презентувала перелік професійних вимог, до складу яких були включені деякі політичні вимоги [3, с. 10].

Слід зазначити, що професійні спілки у сучасній Україні є досить розділені та певною мірою конкурують між собою. Значна частина профспілок перебуває під впливом Федерації професійних спілок України. Своєю ключовою метою вони декламують організацію відносин субординації з державними інститутами у проблемах пов'язаних з захистом прав робітників. Поряд з цим, існує інша частина профспілок під керівництвом Конфедерації вільних профспілок України. Ці професійні спілки функціонують в контексті реалізації принципу незалежності від влади та, першочергово, займаються захистом інтересів найманих робітників. Цілковита відсутність чітко розробленої тактики дій щодо захисту інтересів людської праці, дуже низький рівень кооперації під час організації й проведення акцій протесту певними профспілками, значною мірою підривають рівень довіри громадян до професійних спілок, що суттєво зменшує вірогідність прямої участі широких мас населення у нових профспілкових акціях протесту.

Призначення професійних спілок у політичному житті суспільства проявляється через їхню взаємодію або протистояння з різними політичними партіями на території країни. Існують різні шляхи взаємодії професійних спілок із політичними партіями. Професійні спілки здатні формувати свої політичні партії, бути їхніми колективними членами та фінансово підтримувати їх, як це заведено у Великій Британії. Проте це не вимагає від профспілок абсолютної схожості у програмах і прийняття повної політичної залежності від партій. Політичні партії створюють власні програми та під час виборів впроваджують до неї деякі пропозиції профспілкового руху [4, с. 130]. Після здобуття влади підтримуваними політичними партіями професійні спілки отримують реальну можливість просувати до парламенту своїх представників.

Отже, для України особливо цінним повинен стати досвід організації взаємодії професійних спілок з політичними партіями в зарубіжних державах. Це допоможе сформувати нові шляхи для організації їхньої ефективної взаємної діяльності в сучасних умовах трансформації соціально-політичних та економічних процесів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 № 1045-XIV. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text> (дата звернення: 12.05.2021)
2. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-III. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text> (дата звернення: 12.05.2021)
3. Богойко Л. Розвиток профспілкового руху в США. Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі: Зб. матеріалів II

Всеукр. наук.-практ. конф. (5 червня 2019 року) [за заг. ред. д.ф.н., проф. Буяшенко В. В.]. Київ: Четверта хвиля, 2019. 62 с.

4. Кравчук М. В. Теорія держави і права (опорні конспекти): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-є вид., змін. й доп. Тернопіль: Екон. думка, 2016. 574 с.

Дейнека А.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
теорії та історії держави і права ЗУНУ
Подковенко Т.О.*

ВИКОРИСТАННЯ ОРАТОРСЬКИХ ТЕХНІК ЦИЦЕРОНА ПРИ СТВОРЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОМОВИ

Людина впродовж усього свого життя прагне досягти певних висот у кар'єрі, особистому житті, науковій діяльності та інших сферах. Досить часто на шляху до успіху нам бракує слів, а недоречно підібрана емоція чи вираз ставить хрест на попередніх досягненнях та унеможлиблює їх подальший розвиток. Виникає питання, чи могла б людина уникнути «мовленнєвого ступору» та навпаки своєю промовою довести свій професіоналізм? - Так, безумовно, що вміння правильно та ефективно говорити гарантує успіх як у професійному, так і особистому житті.

Особливо важливим для успішної людини є удосконалення ораторських умінь та навичок, моделювання промов та мовленнєвих ситуацій. При вивченні риторики фахівці рекомендують звертатися до практиків, які стояли біля її витоків, таких як: Платон, Аристотель, Цицерон, Клеон, Сократ, Гіперид, Демосфен – саме вони володіли виключним даром красномовства та несли його у маси. Ці митці виробили ексклюзивні алгоритми людського мислення та виголошення промов, вони виділили основні розділи класичної риторики та модули публічного виступу. Пропонуємо сфокусувати свій погляд на талановитому оратору Марку Туллію Цицерону.

Мета роботи: визначити вклад Марка Туллія Цицерона у розвиток ораторського мистецтва, проаналізувати найвідоміші праці митця, з'ясувати якими риторичними техніками володів оратор, скласти універсальний алгоритм створення ефективної промови.

Марк Туллій Цицерон навчався ораторству від грецьких митців, в основу своїх поглядів він узяв праці Демосфена. Він був не лише майстерним оратором, а й філософом, письменником, відомим політичним діячем – саме досвід у цих сферах допоміг йому стати вишуканим промовцем. За своє життя Цицерон працював і політичним, і судовим оратором, адвокатом, головним завданням яких, за законами античності, було переконати слухачів у істинності його тверджень [1].